

MØTEINNKALLING

FAGPOLITISK UTVALG OPPLÆRING, KOMPETANSE, VERDISKAPING

Innkalling til møte onsdag 23.05.2018 kl 10 – 14.30

Møterom/sted: Akershus fylkeskommune, Galleri Oslo (803). Oppmøte: resepsjonen.

Innkalles:

AFK: Arne Rune Gjelsvik (Frp) og Ina Rangønes Libak (A)

BFK: Sissel Urke (V) og Christopher Wand (H)

HFK: Bjørnar Tollan Jordet (SV)(vararepr for Aasa Gjestvang (Sp) og Eli Wathne (H)

OFK: Anne-Marte Kolbjørnshus (A) og Thorleif Bang (H), Oppland

TFK: Maja Foss Five (A) og Beate Marie Dahl Eide (Sp)

VFK: Frode G. Hestnes (Frp) og Truls Vasvik (A), Vestfold

ØFK: Elin Tvette (Sp) *nestleder og møteleder* og Roar Lund (H), Østfold

Innkalling også til fylkesopplæringsjef / direktør vgo (kompetansegruppa), stedfortredere, innledere.

Akershus: John Arve Eide, Bengt Jacobsen; Buskerud: Jan Helge Atterås, Lene Jensen, Sigrun Bergseth;

Hedmark: Tore Gregersen, Ane T. Lognseth; Oppland: Inge Myklebust, Terje Storbakken; Telemark:

Helge Gravdal; Hans Jacob Edvardsen; Vestfold: Lisbeth Svensson, Jon Edgar Karlsen, Østfold: Solveig

Helene Olsen, Frid Sandmoe.

Kopi: varamedlemmer, som møter ved beskjed om forfall. *Medlem som ikke kan møte, bes varsle eget varamedlem samt sekretariatet.*

Innkalling ved møteleder
Elin Tvette tlf 412 93 357
/ Unn Ribe, sekretariatet

Referent:
Unn Ribe
tlf 92467519

Vår dato: Vår
14.05.2018   2012/6034 – 61

MØTE I FAGPOLITISK UTVALG MAI 2018 - PROGRAM

1. Opplæringslovutvalget

– orientering ved Cathrine Børnes (sekretariatsleder) og Susanne Solli, Kunnskapsdept (KD)

-kommentar ved spesialrådgiver Jorun Sandsmark, KS (KS er i referansegruppe for lovutvalget)

-kommentar ved ass. fylkesopplæringsjef Frid Sandmoe, Østfold

2. Livsoppholdsutvalget – om ekspertutvalgets mandat og oppgaver - -en kort orientering ved André Kristiansen (sekretariatsleder), KD

3. Ny fagskolelov. --orientering ved avd.direktør Sture Berg Helgesen, Christoffer Wiig og Gertie De Fraeye, KD.

KD er også bedt om å si noe om finansiering av nye studieplasser og om utviklingsmidler.

4. Lunsj

- 5.Saker
- 6.Eventuelt

SAKLISTE

Sak 06/2018 Godkjenning av referat fra forrige møte (eget vedlegg)

Forslag til vedtak: Referatet godkjennes.

Sak 07/2018 Faktanotat fagskole - til orientering Stortingsmelding behandlet i 2017, ny finansieringsordning i 2018 og fagskolelov behandles i Stortinget i vårsesjonen. Jamfør orientering ved KD i møtet. Notatet omhandler fylkeskommunene og fagskoleområdet.

Egne vedlegg:

- notat, og
- KDs oppdragsbrev til fylkeskommunene ut fra statsbudsjett 2018, ny fagskolefinansiering

Forslag til vedtak: Notat / sak tas til orientering.

Utsatt sak 02/2018 Forslag til felles fagskolestrategi – hørings sak ut til fylkeskommunene Presentasjon ved Sigrun Bergseth, Buskerud fylkeskommune i møtet. Bergseth er med i ØS' fagskolegruppe og har vært med i arbeidsgruppe som utarbeidet forslaget.

Eget vedlegg: Forslag for oversendelse til fylkeskommunene for politisk behandling. (Saksframlegg vil utarbeides for behandlingen i fylkeskommunene)

Forslag til vedtak: Saken sendes fylkeskommunene for politisk behandling, med svarfrist 1.oktober 2018. Fylkeskommunene bes foreslå og prioritere punkter for oppfølging, i fagskole / fylkeskommune / Østlandssamarbeidet.

Sak 08/2018 Digitalisering i opplæringen – notat

Notat er skrevet av Sigrun Bergseth, Buskerud fk på vegne av ØS - arbeidsgruppe Pedagogisk bruk av ikt i videregående opplæring. Det er et kort notat der politiske problemstillinger framheves (kompetanseheving, samarbeid over fylkesgrensene - nettundervisning og annet, og eksamen)

Eget vedlegg: notat. Notatet legges fram for drøfting, og for eventuell oppfølging.

Forslag til vedtak: Fagpolitisk utvalg ber kompetansegruppa vurdere oppfølging av notatet.

Eventuelt

-Oversikter over relevante statlige utvalg som er i gang følger som eget Eventuelt-vedlegg

-Eventuelle innspill om tema / saker for neste møte i utvalget, 23.oktober 2018, utover

*Sak om Felles fagskolestrategi ventes tilbake fra fylkeskommunene, for innstilling til ØS Kontaktutvalget.

*Lied-utvalget / gjennomgang av vgo, med direktør i AFK / utvalgsmedlem som innleder

.....

OM SAKENE:

SAK 07/2018 FAKTANOTAT FAGSKOLE

Forslag til vedtak: Notatet tas til orientering.

Stortingsmelding ble behandlet i 2017, ny finansieringsordning kom fra 2018 og fagskolelov behandles i Stortinget denne vårsesjonen. Kunnskapsdepartementet (KD) orienterer i møtet om ny fagskolelov og er bedt om å kommentere statlige midler slik som tilskudd til nye fagskoleplasser og utviklingsmidler.

Bakgrunn Med lov av 2003 ble fagskolene definert som tertiærutdanning og private og offentlige fagskoler ble likestilt. I 2004 ble NOKUT gitt ansvar for å godkjenne fagskoleutdanninger. I 2007 ble det åpnet for at fagskolene kan søke om å bli godkjent tilbyder slik at de selv har fullmakt til å opprette fagskoleutdanning innenfor avgrensede fagområder. (Hittil har ingen fylkeskommunal fagskole oppnådd slik akkreditering.)

NOU-utvalget (Grund-utvalget) ble oppnevnt i 2013 og leverte NOU 2014:14 den 15.12.2014. Påfølgende stortingsmelding, Meld. St. 9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden – ble behandlet i Stortinget 02.05.2017. Forslag til ny fagskolelov var på høring i 2017, og Regjeringen sendte 16.03.2018 over til Stortinget Prop. L 47 (2017-2018) Lov om fagskoleutdanning.

Utdanningskomiteén avgir innstilling 15.05.2018 og foreløpig dato for behandling i Stortinget er 24.05.2018.

Oppfølging av stortingsmeldingen om fagskolen

Stortingsmeldingen er fulgt opp på en rekke områder:

*Nytt nasjonalt opptakssystem

*Arbeid med bedre overgang til høgskole- og universitetsutdanninger (Statistikk viser at det også er overganger fra høgskole til fagskole)

*Rett til å være en del av en studentsamskipnad

*Ny finansieringsordning fra 2018 (finansiering samles i Kunnskapsdepartementet (KD) og fylkeskommunene får i tillegg til helsefagskole også forvaltningsansvar for 14 fagskoletilskudd som før har vært i egen post på statsbudsjettet) (Se mer nedenfor),

*Søkbare utviklingsmidler fra 2017 (private og offentlige fagskoler kan søke kr 35 mill i 2017 og kr 35 mill i 2018 – søknadsfrist 18.05, det kan søkes til kompetanseheving for ansatte, samarbeid med lokalt / regionalt arbeidsliv, bruk av teknologi for læring. Fra 2019: KD vil arbeide for å få til en mer permanent ordning),

*Midler avsatt i statsbudsjettet for nye fagskoleplasser (fylkeskommunene kan søke, tekniske fag og helsefag skal prioriteres – kr 22 mill fordelt til 638 nye studieplasser – som skal videreføres)

*Kvalitetspris opprettes (Fagskolen i Vestfold fikk den første prisen som ble utdelt – for pilotprosjekt, elektroteknikerstudium)

*Bedre kunnskapsgrunnlag – bl.a ved at

-Fagskolene leverer statistikk til DBH – database for høyere utdanning.

-NIFU har et oppdrag, som pågår til sommeren 2018 om gjennomføring i fagskoleutdanninger, med case-studier ved fem fagskoler som representerer tekniske fag, helsefag og kreative fag. DHB-statistikken brukes også for å finne informasjon om gjennomføring og frafall.

-NIFU har et annet oppdrag, ut 2018, om å undersøke arbeidsgiveres erfaringer med nyutdannede med høyere utdanning eller fagskoleutdanning, samt deres rekrutteringsbehov for personer med slik utdanning. Det er særlig spørsmål om utdanningenes kvalitet og relevans som står sentralt.

-Tilstandsrapport for fagskole – ved KD, med statistikk ved DBH – lenke nedenfor til *Tilstandsrapport Fagskoler 2017* (tall fra 2016). Det påpekes at det vil være nødvendig å arbeide videre med kvalitetsforbedring av data og statistikk.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tilstandsrapport-fagskoler-2017/id2589336/>

* Kompetansen blant fagskolelærerne, faglig og pedagogisk skal kartlegges og heves -Høgskolen Oslo – Akershus, nå OsloMet – Storbyuniversitetet, er tildelt kartleggingsoppdrag. –Som del av oppdraget skal OsloMet også foreslå et pedagogisk utdanningsopplegg for fagskolelærere, i samarbeid med NTNU. Arbeidet er i gang, og rapport skal foreligge mai / juni 2018. Målsettingen er å tilby et pedagogisk utdanningsopplegg for fagskolelærere fra høsten 2018.

Finansiering

Videre er finansieringsmodell endret f.o.m statsbudsjettet 2018, med utvidet forvaltningsansvar for fylkeskommunene, jamfør orientering i forrige møte i fagpolitisk utvalg.

Kunnskapsdepartementet har sendt tildelingsbrev til fylkeskommunene, datert 21.12.2017, og uttrykker i brevet slike prioriteringer og forventninger:

Regjeringen vil at fagskoleutdanning skal være mer attraktiv, ha flere studenter og større fagmiljø enn i dag. Videre vil regjeringen at fagskolesektoren skal være mer synlig og mer ettertraktet i arbeidslivet. Regjeringen vil prioritere å gi fagskolesektoren et løft når det gjelder kvalitet, fagmiljø, studentvelferd, finansiering og styring. I tillegg vil regjeringen prioritere å utvikle kunnskapsgrunnet for fagskolene, ettersom det i dag er for lite kunnskap om de enkeltfaktorene som påvirker kvaliteten i utdanningene.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7ec4b6f783534074a8c2235f1513a6b5/statsbudsjettet-for-2018-kap.-240-post-60---oppdragsbrev-om-forvaltning-av-tilskudd-til-fagskoledrift.pdf>

Fagskolemidler er nå samlet i Kunnskapsdepartementet, og i statsbudsjettets kap. 240, post 60 – ble kr 651 millioner avsatt til fagskoleutdanning i 2018. Foruten tilskudd til fylkeskommunale fagskoler der styret har budsjettansvar, skal fylkeskommunene forvalte både helsefagmidler og tilskudd til 14 fagskoletilbud som hittil har hatt finansiering direkte fra KD / statsbudsjettet. Ordningen blir resultatbasert som for høgskolene, med 80 % grunntilskudd og 20 % ut fra avlagte studiepoeng ved fagskolen. Fylkesopplæringsseksjonene (FFU) har en arbeidsgruppe i gang for å få fram lik forståelse og lik praksis (jfr studieforbund og andre private tilbydere innen helsefag), og Østlandssamarbeidets fagskolegruppe har gjort mye grunnlagsarbeid i denne sammenhengen. Fagskolegruppe inviterte helsefagtilbydere / helsefagskolene (både private og fylkeskommunale fagskoler) på Østlandet til felles møte 18.04.2018 og i etterkant er skriftlig informasjon sendt ut.

Fylkeskommunene skal rapportere til KD om tildelte fagskolemidler 2018 (til både private og offentlige fagskoletilbud) innen 15.04.2019.

Foruten driftsmidler har KD utlyst tilskudd til 638 nye, varige fagskoleplasser, som fylkeskommunene har søkt på. Søknaden skulle gjelde tekniske fag og helsefag. (Tildelte plasser: Oslo 150, Telemark (og Rogaland) 64, Buskerud 57, Akershus 39, Vestfold 36, Østfold 27, Oppland 23 nye plasser.)

Videre har Kunnskapsdepartementet avsatt kr 35 mill i utviklingsmidler i 2018. Disse midlene er det fagskolene (både private og offentlige) som kan søke på (frist 18.05.2018). Det kan søkes om tilskudd til kompetanseheving av ansatte, til samarbeid med lokalt og regionalt arbeidsliv, for bruk av teknologi for læring og til utstyr som bidrar til å heve utdanningskvaliteten. For 2018 skal fagskolene søke departementet mens det er gitt signaler fra KD om å få til en annen ordning fra 2019.

For 2019 videreføres grunntilskuddet for fagskoleutdanning, mens resultatbasert tilskudd beregnes ut fra avlagte fagskolepoeng i 2017. Hvis fylkeskommunene vil søke om tilskudd

utenfor budsjetttramme for 2020, må søknad sendes KD innen 1.november 2018. (Dette kan gjelde studieplasser i eksisterende eller i nyoppstartede tilbud, infrastruktur eller kompetanseheving.)

Ulike råd innen fagskolesektoren Kunnskapsdepartementet ønsker et faglig råd og for noen år siden ble Nasjonalt fagskoleråd opprettet. Det ledes nå av Arvid Ellingsen (LO), med nestleder Sture Flaten (Troms fk, valgt fra RFF – Rådet for offentlige fagskoler). De oppnevnte medlemmene kommer fra de ulike partene i arbeidslivet, RFF, KS, Voksenopplæringsforbundet, Utdanningsforbundet og studentenes organisasjon (ONF). Den ene av de to KS-representantene i Nasjonalt fagskoleråd er leder av ØS fagskolegruppe, Nils Thorbjørn Myhren (Telemark fk – møter på vegne av fylkesopplæringsjefene / FFU) .

Nasjonalt fagskoleråd drøfter bl.a. for tiden hvordan nasjonale utvalg skal fungere og har bedt disse om å opprettholde aktivitet inntil dette er avklart:

NUTF – Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning – utvikler nasjonale standarder og nasjonale fagplaner for tekniske områder. NUTF ledes for tiden av rektor ved Fagskolen i Vestfold, Ola Småkasin.

NUFHO – Nasjonalt utvalg for helse- og oppvekstfag har utviklet fagplaner for sine områder. Helsedirektoratet har hatt sekretariatet, og Aud Larsen, Østfold fk har vært leder. Siden helsefagmidlene går inn i KD's ansvarsområde vil NUFHO bli omorganisert. Fylkeskommunene ved fylkesopplæringsjefene har representant i så vel NUTF (Aust-Agder) som NUFHO (Terje Storbakken, Oppland).

NUMF – I Nasjonalt utvalg for maritime fagskoleutdanninger er næringen sterkt inne (Rederiforbundet, NHO, ansattes organisasjoner, Sjøfartsdirektoratet). Utvalget skal være et organ for samhandling om nasjonale fagskoleplaner, basert på internasjonale standarder, mellom tilbydere av maritime fag og næringslivet. Maritim utdanning på Østlandet er ved Fagskolen i Vestfold, som arbeider med å restarte tilbudet.

Overbygningen for utvalgene har hittil vært: Rådet for fylkeskommunale og andre offentlige fagskoler (RFF) har som oppgaver kvalitetsutvikling, samordning av etterutdanning, markedsføring og informasjonstiltak og arrangerer årlig konferanse, der både skolene og fylkeskommunale koordinatore / saksbehandlere deltar.

De private fagskolene har en egen sammenslutning: Forum for fagskoler – FFF (tilknyttet Abelia, som er en av NHO-organisasjonene).

Nokut

Videre kan nevnes statens kvalitetsorgan for fagskoler, høyskoler og universiteter NOKUT, som må godkjenne alle nye tilbud og som kan gjennomføre tilsyn. Tilsyn med nettbaserte tekniske utdanninger ble startet i 2016, med rapport pr desember 2017. (Tilsyn med 9 tilbud, derav ved tre av de fylkeskommunale fagskolene på Østlandet)

HYU a.s.

Oppnevnt styre arbeider videre med fylkeskommunenes utviklingsprosjekt, Høyere yrkesfaglig utdanning a.s. Fagskolen Oslo – Akershus har tatt initiativ for å få Oslo med. HYU er fremdeles i dialog med NOKUT om endelig godkjenning, men satser på å kunne starte opp utdanningstilbud mot bachelor basert på yrkesfag fra høsten 2018.

Oppsummering Det foregår mye både nasjonalt og regionalt i fagskolesektoren. De fylkeskommunale fagskolene melder i vår om økt søkning, med i alt 6.819 primærsøkere; opp 642 søkere fra 2017. (Totalt for både offentlige og private tilbud anslås samlet studenttall i fagskolene til ca 15.000).

Ny fagskolelov vedtas i Stortinget i mai d.å., ny finansieringsordning er innført fra 2018 – med utvidet forvaltningsansvar for fylkeskommunene og finansiering samlet i KD. Departementet sendte oppdragsbrev til fylkeskommunene 21.12.2017 med målsettinger og føringer. Rapportering for 2018 skal skje våren 2019, mens eventuelle søknader til KD om tiltak i 2020 som går utover rammen må søkes om innen 01.11.2018.

Organisering av de fylkeskommunale fagskolene på Østlandet ble av fagpolitisk utvalg tatt ut av sak om felles fagskolestrategi, for å overlates til fylkeskommunene /fellesnemndene. Som en oppsummering kan nevnes at Innlandet allerede har felles fagskole fra tidligere, mens Vestfold og Telemark er i gang med å drøfte sammenslåing av sine fagskoler. I nye Viken har Østfold og Buskerud hver sin fagskole, mens Fagskolen Oslo Akershus er felles, med Oslo som vertskommune. Fylkeskommunene i det nye Viken har bl.a. en arbeidsgruppe i gang med fagskole som tema.

.....

UTSATT SAK 02/2018 FELLES FAGSKOLESTRATEGI

Forslag til vedtak: Saken sendes fylkeskommunene for politisk behandling, med svarfrist 1.oktober 2018. Fylkeskommunene bes foreslå og prioritere punkter for oppfølging, i fagskole / fylkeskommune / Østlandssamarbeidet.

Bakgrunn

Kontaktutvalget har gitt fagpolitisk utvalg i oppgave «å vurdere hvordan man gjennom Østlandssamarbeidet kan bidra til å styrke fagskolene i regionen». Fagpolitisk utvalg vedtok 01.11.2017 å gjøre dette gjennom å utarbeide en overordnet felles fagskolestrategi. Fagpolitisk utvalg vedtok i mars å utsette saken. Siden da har to av medlemmene i fagskolegruppa (Sigrun Bergseth, Buskerud og Jon Edgar Karlsen, Vestfold) redigert forslaget noe, uten å endre innholdet i punktene.

Til forrige møte ble mye informasjon sendt med, mens her er bare punktene med som anbefales sendt fylkeskommunene. Fylkeskommunene utarbeider saksframlegg for politisk behandling. Imidlertid skjer det mye i fagskolesektoren, så et notat med fakta følger med til møtet (sak 07/2018)

Frist for tilbakemelding er 01.10.18. Tilbakemeldingene legges så fram for fagpolitisk utvalg i oktober, og utvalgets anbefaling om strategi og oppfølging sendes Kontaktutvalget (møte 01.-02.11.2018).

SENDES FYLKESKOMMUNENE FOR POLITISK BEHANDLING:

FELLES FAGSKOLESTRATEGI FOR FYLKESKOMMUNENE PÅ ØSTLANDET 2018 - 2025

Utgangspunktet for arbeidet med en felles fagskolestrategi er oppdrag fra Kontaktutvalget i Østlandssamarbeidet (sak 12/2017) til fagpolitisk utvalg opplæring, kompetanse, verdiskaping: «Kontaktutvalget ber fagpolitisk utvalg vurdere hvordan man gjennom Østlandssamarbeidet kan bidra til å styrke fagskolene i regionen. «

Forslag til visjon:

Fagskolene på Østlandet skal være attraktive, fleksible, foretrukne og utviklende læringsarenaer for studenter, kursdeltagere, tilsatte, arbeidslivet og andre samarbeidspartnere.

Strategien omfatter følgende tre områder med målsettinger og tiltak (FK må foreslå og prioritere nærmere tiltak / handlingsplan ved politisk behandling av strategien):

1. Regional utvikling og samarbeid
2. Finansiering
3. Kvalitet og godkjenningsordninger (NOKUT)

1. Regional utvikling og samarbeid

I Meld.St. 9 (2016-2017), fagskolemeldingen, har Solbergregjeringen en visjon om at «fagskoleutdanning på sikt skal være mer attraktiv, ha flere studenter, større fagmiljøer og at fagskolesektoren som helhet skal være mer synlig og mer ettertraktet i arbeidslivet».

Nye, større fylkeskommuner gis større ansvar for kompetansepolitikk og samfunnsutvikling.

Globale, nasjonale og regionale utviklingstrekk påvirker samfunnet vårt, med globalisering, ikt-teknologi, robotisering og omstilling i industrien (Industri 4.0.). For arbeidstakere blir det behov for omstillingsprosesser og med det livslang læring. Det er behov for innovasjon ikke bare i bedrifter, men også i offentlig sektor. Et eksempel på dette er bruk av velferdsteknologi i helsesektoren. NHO peker på et stort behov for yrkesfag og folk med fagskole. Likeledes har helsesektoren behov for ansatte med fagbrev som grunnutdanning etterfulgt av spisskompetanse som fagskoleutdanninger kan gi.

Målsettinger og tiltak:**1.Fylkeskommunene har et felles kunnskapsgrunnlag for å kunne tilby fagskoleutdanninger tilpasset arbeidslivets behov.**

- a)Fylkeskommunene utarbeider et kunnskapsgrunnlag og analyserer behovene for fagskoleutdanninger på Østlandet.
- b) Videre vurderes hvilke behov for nasjonale tilbud som fagskolene på Østlandet bør ta ansvar for.

2.Samarbeidet mellom fagskolene på Østlandet videreutvikles.

- a)De fylkeskommunale fagskolene på Østlandet har lenge samarbeidet om felles informasjonskatalog, inntak, noen fagtilbud. Rektorer og fagskolestyrer drøfter på hvilke områder fagskolene bør videreutvikle samarbeidet.
- b) Det drøftes særskilt hvilke utdanningstilbud det eventuelt bør samarbeides om og hvilke tilbud det er naturlig bør utvikles, «spisses», ved én fagskole – med felles kunnskapsgrunnlag og analyser som utgangspunkt for drøftingene.

3.Fagskolen skal være kjent som en attraktiv utdanningsveg etter fagbrev / videregående opplæring

a) Holdningskampanjer og omdømmeprosjekter iverksettes. Fylkeskommunene bruker de arenaer som finnes til å gi kunnskap og bygge et positivt omdømme for fagskolen som praktiske utdanningsveg.

b) Særlig fagskolene selv, karriereveiledere, yrkesfaglærere, opplæringskontorer, partene i arbeidslivet og bransjene må ses som viktige aktører når det gjelder å «framsnakke» yrkesfagutdanninger som samfunnet har behov for.

4.Fagskolene bidrar til utvikling og omstilling i arbeidslivet og livslang læring for den enkelte

a) Fagskolene på Østlandet skal gi utdanningstilbud ut fra lokale, regionale og nasjonale behov som regionen bør ta ansvar for. Fagskolene vil forholde seg både til behov som arbeidslivet har for kompetanse, og behov som enkeltpersoner har for læring og utvikling. Det kan organiseres som hele fagskoleutdanninger eller kortere kurs.

b) Fylkeskommunene vil gi fagskolene et ansvar for å gi yrkesfaglærere sin formelle kompetanse med yrkesteori og yrkesfaglig pedagogikk

2.Finansiering

Det ble i fra forvaltningsreformen (2010) og utover gitt signaler om at finansieringen av fagskolene skulle legges om. Stortinget gjorde vedtak i 2017 og Regjeringen fulgte opp med ny finansieringsordning fra 2018 og oppdragsbrev til fylkeskommunene om et videre forvaltningsansvar enn tidligere. Tilskudd samles nå i ett budsjettkapittel i statsbudsjettet under Kunnskapsdepartementet. Tilskuddet pr fagskoleplass er fremdeles lavere enn det en plass i gjennomsnitt koster, så fagskolene og fylkeskommunene har utfordringer med å kunne utvikle fagskolene. Et par av fylkeskommunene på Østlandet har derfor i noen år bidratt med egne midler i tillegg til statstilskudd.

Målsettinger og tiltak:

5.Finansieringen av fagskoletilbud må gjenspeile reelle kostnader og ta hensyn til særlig kostbare tilbud.

Grunntilskuddet må være forutsigbart og må sammen med det nye resultatbaserte tilskuddet gi fagskolene nok ressurser til en kvalitetsmessig god drift. I tillegg trenger fagskolene utviklingsmidler for å kunne bidra til nødvendig omstilling og utvikling i arbeidslivet.

a) Fagskolesektoren er på den politiske dagsorden. Fylkeskommunene samarbeider og kommuniserer behov og utfordringer til departement og Storting. Dersom fagskolesektoren skal vokse, slik fagskolemeldingen har som målsetting, må staten tilføre sektoren ressurser i henhold til dette.

b) Østlandssamarbeidet og fylkeskommunene vil bruke muligheter til dialog i politiske møter dit departement og stortingsrepresentanter inviteres. For å fremme fagskolen skal vi sammen vurdere innspill til høringsaker og bruke høringer i stortingskomité.

c) Når det er relevant bes KS om å følge opp saker i sine konsultasjonsmøter med Regjeringen / departementene.

3.Kvalitet og godkjenningsordninger

Land i Europa har utviklet et europeisk kvalifikasjonsrammeverk og Norge har bygget et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk med innplasseringer fra grunnskole opp til doktorgrad.

Fagskoleutdanning er høyere utdanning, på tertiærnivå, men plassert lavere i kvalifikasjonsrammeverket enn akademiske utdanninger.

Kunnskapsdepartementet har opprettet NOKUT som kvalitetsorgan, for universiteter, høyskoler og fagskoler. NOKUTs tradisjon har vært oppfølging av akademiske institusjoner. Fagskolene har behov for en godkjenningsordning, for raskt å kunne tilpasse seg et arbeidsliv i utvikling, «tilpasset nye kompetansebehov og krav i arbeidslivet» (NOU 2014:14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg)

Målsettinger og tiltak:

6. Fagskoleutdanning skal verdsettes som høyere utdanning og dette skal gjenspeiles i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

a) Fylkeskommunene i samarbeid med fagskolene og deres styrer vil ta opp endringer i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, for å få innplassering av fagskoleutdanninger som likeverdige med akademiske høyskoleutdanninger.

7. NOKUT skal modernisere sine godkjenningsordninger for fagskolesektoren.

a)Fylkeskommunene i samarbeid med de fylkeskommunale fagskolene og deres styrer vil ta opp med Kunnskapsdepartementet at NOKUT må innrette sine godkjenningsordninger for fagskolene på en slik måte at raske endringer i utdanningstilbudene kan være mulig

b) De fylkeskommunale fagskolene må søke om å bli akkreditert slik at de selv kan opprette studietilbud. Gjennom forpliktende samarbeid oppnås synergier som kan forenkle etablering av nye tilbud ved den enkelte fagskole.

c) Fagskolene ved styrene drøfter og ber eventuelt fylkeskommunene ta opp med Kunnskapsdepartementet at NOKUT-godkjenning for fagskoletilbud ved én fagskole skal kunne gjelde for flere samarbeidende fagskoler. Fagplaner utarbeidet ved én fylkeskommunal fagskole bør kunne brukes ved flere. Detaljerte krav fra NOKUT med hensyn til lokalisering, lærerkrefter med videre bør avskaffes.

8.Utvikling – innovasjon: Etter initiativ ved de fylkeskommunale fagskolene på Østlandet og oppfølging ved fylkeskommuner, gjennomføres et nybrottsarbeid i Høyere yrkesfaglig utdanning a.s for en bachelor med yrkesfagbakgrunn

a)Fylkeskommunene vil bidra til – når NOKUT-godkjenning foreligger – at en pilot gjennomføres, i ledelse på byggeplass på bachelornivå.

b) Fylkeskommunene vil i samarbeid med bransjer bidra til at flere tilbud, basert på praktiske og yrkesfaglige fagskoleutdanninger, kan utvikles på bachelornivå når det er behov for dette.

SAK 08/2018 DIGITALISERING I OPPLÆRINGEN - NOTAT

Notatet legges fram for drøfting, og for eventuell oppfølging.

Forslag til vedtak: Fagpolitisk utvalg ber kompetansegruppa vurdere oppfølging av notatet

Notatet er skrevet av Sigrun Bergseth, Buskerud fk på vegne av ØS – arbeidsgruppe Pedagogisk bruk av IKT i videregående opplæring (ØS-gruppa) . Dette er et kort notat der politiske problemstillinger framheves. Etter avtale med leder i ØS kompetansegruppa (direktør Solveig Helene Olsen, ØFK) foreslår sekretariatet at fagpolitisk utvalg ber kompetansegruppa vurdere oppfølging av notatet.

Ny digitaliseringsstrategi for grunnopplæringen

[Framtid, fornyelse og digitalisering. Digitaliseringsstrategi i grunnopplæringen 2017-2021](#) ble vedtatt og sendt ut fra Kunnskapsdepartementet i august 2017. Strategien gir en overordnet, nasjonal satsing som gir retning for vårt lokale ansvar.

NOEN POLITISKE PROBLEMSTILLINGER - for skoleeier / arbeidsgiver

1)Kompetanseheving

2)Samarbeid over fylkesgrensene – nettundervisning og annet

3)Eksamen

1)KOMPETANSEHEVING

Digitaliseringsstrategien viser til at forskningsbasert kunnskap er nødvendig for å drive utviklingsarbeid og forbedre praksis. Her er det naturlig å vise til forskningsprosjektet [SMIL \(Sammenhengen mellom IKT-bruk og læringsutbytte i videregående opplæring\)](#)

SMIL var et prosjekt for fylkeskommunene i Østlandssamarbeidet. Hovedfunnene er fortsatt relevante: det er mye ikt-bruk i skolen men den er for lite faglig orientert; kompetansehevingstiltak for lærere er nødvendig; god klasseledelse er avgjørende for godt læringsutbytte; lærerens kompetanse løfter elevenes læringsutbytte.

Å følge med på relevant forskning på flere områder er nødvendig for å følge opp med utvikling av strategier og konkrete tiltak i handlingsplaner.

Oppfølging av nyere forskning kan være aktuelt som fellestiltak i ØS ? - for dette har ikke fylkeskommunene kapasitet til hver for seg.

Politikk for hvordan kompetanseheving for ansatte skal skje, er et skoleeier- og arbeidsgiver-ansvar. Skolebasert utvikling – der alle er med, eller mer kompetansegivende opplæring for enkelte lærere og ledere? Hvordan skal finansieringen være, i ramme til fylkeskommunene eller statlige midler som det kan søkes på?

Drøfte kompetanseheving og finansiering – i lys av kommende store fylkeskommuner, hvordan bør dette være?

God og hensiktsmessig kompetanseheving av ledere og lære er nøkkelen for å lykkes med målsettingene i den nasjonale digitaliseringsstrategien. For eksempel kan det bli mer digital opplæring i etter- og videreutdanningen. For eksempel ved utvikling av små og større e-læringstilbud, MOOC'er mm. Deling og samarbeid om dette kan skje på tvers av fylkeskommunene.

2)SAMARBEID OVER FYLKESGRENSENE - NETTUNDERVISNING OG ANNET

Ny «grunnlov» for opplæringen er vedtatt, [Overordna del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen](#). Denne overordnede delen gir oss mange andre viktige prinsipper som gir retning når vi skal følge opp den nasjonale digitaliseringsstrategien.

>Programmering er et tiltak regjeringen vil satse på i fremtiden, kan vi gjennom ØS samarbeide og dele på dette området?

>Digitale læremidler og læringsressurser er i vekst. Flere tradisjonelle forlag har etter hvert utviklet digitale versjoner av sine lærebøker og andre ressurser. Fylkeskommunene (minus Oslo) eier NDLA, og det er et eget nettverk mellom fylkeskontakter i NDLA.

>Vi vil i løpet av få år være i gang med VIS (Visma InSchool). Mange er i gang med vurderinger av om vi vil ha behov for et tradisjonelt LMS i framtiden. I dag er det It's Learning og Fronter som benyttes i ØS-fylkeskommunene. En funksjonalitet som vi så vidt aner konturene av i dag, er verktøy som bidrar i læringsanalyse og adaptive læringsmetoder og verktøy. Samarbeid kan være aktuelt?

>I tilpasset opplæring og ikke minst spesialundervisning kan det være mange gevinster ved ta i bruk metoder og ressurser som kan virke læringsfremmende. (NB Ekspertutvalg for spesialundervisning – forslag er sendt på høring, med høringsfrist 15.08.2018)

>Digitale verktøy, programvare og læringsressurser gir muligheter for å ta i bruk nye metoder i opplæringen. *Metoder som omvendt undervisning (flipped classroom) eller blandet læring (blended learning)* tas i økende grad i bruk i opplæringen. Flere fylkeskommuner har satt i gang ulike nettbaserte opplæringstilbud, hvor disse mulighetene er tatt i bruk.

Men enkelte fylkeskommuner har fått tilbakemelding (fra Utdanningsdirektoratet / Fylkesmann) om at nettbasert opplæring ikke er "lovlig" i opplæringen av ordinære elever. Dette er uheldig ut fra behov, for eksempel det å tilby nettbasert eller nettstøttet opplæring på tvers av skoler (evt fylkeskommuner) i fag hvor det er relativt få elever, eller der elever som ikke kan delta i opplæring i skole, kan greie nettbasert opplæring i enkelte fag.

Fylkeskommunene kan kartlegge hva som finnes eller er under utvikling hos hverandre, og legge til rette for deling over fylkesgrensene (gamle og nye grenser)

Hva vil fremtidens opplæring ha behov for av digitale verktøy, læringsressurser og læremidler, som kan støtte opp om god læring for alle? Og hva med fag- og yrkesopplæring, hva med voksenopplæring? Samt fagskoletilbudene – der nettundervisning brer om seg fordi studentene ønsker å være i jobb samtidig som de tar utdanning.

Den nye statlige digitaliseringsstrategien

Ny digitaliseringsstrategi for grunnpopplæringen

[Framtid, fornyelse og digitalisering. Digitaliseringsstrategi i grunnpopplæringen 2017-2021](#)

Digitaliseringsstrategien har to hoveddeler:

- Overordnede perspektiver for strategien, utfordringer, hovedmål og målbilder.
- Fire sentrale områder med tiltak.

Overordnede perspektiver for strategien, utfordringer

Strategidokumentet gir gode begrunnelser for hvorfor vi trenger en digitaliseringsstrategi.

Sitat fra digitaliseringsstrategien side 7:

Digitale ferdigheter er en grunnleggende ferdighet på lik linje med lesing, skriving, regning og muntlige ferdigheter, og kan ikke løsrives fra de ferdighetene som omtales som kompetanser for det 21. århundre. Dette er for eksempel god fagkompetanse, samarbeidsevner, kritisk tenkning og etisk vurderingsevne, medborgerskap, problemløsning, og det å lære å lære.

Utfordringer rundt digitalisering er vel kjent i fylkeskommunene og i våre skoler, disse utfordringene kan virke hemmende på utviklingsarbeidet.

Vi i fylkeskommunene kan ikke se arbeidet med digitalisering helt isolert fra annet utviklingsarbeid utdanningssektoren lokalt også må følge opp framover. Nasjonalt er det igangsatt et stort arbeid med fornyelsen av Kunnskapsløftet og gjennomgang av opplæringsloven.

Hver enkelt fylkeskommune har sine lokale strategidokumenter i fylkeskommunen, både overordnede og sektorielle planer. Planene inneholder lokale politiske satsingsområder og i tillegg vil nasjonale satsninger være fanget opp.

Regionreformen med etablering av nye fylkeskommuner vil i de nærmeste årene også kreve mye av oss. Nye strategidokumenter vil bli utarbeidet i de nye fylkeskommunene. Dette vil gi alle en unik mulighet til å bygge videre på alle gode erfaringer og ideer.

3)EKSAMEN

Eksamen styrer i stor grad opplæringen og underveisvurderingen, og lærerne føler et stort ansvar for å legge til rette for at elevene er best mulig forberedt til avsluttende eksamen.

Krever eksamen at elevene ikke skal ha tilgang til ressurser på internett vil dette prege opplæringen. Helt siden det ble åpnet for tilgang til utvalgte ressurser på nett (uten mulighet for kommunikasjon), har dette vært krevende for fylkeskommunene. Tilgangene til ressurser var ulik i fylkeskommunene, FFU tok initiativ til å finne løsninger på dette, for inneværende år er det nå utarbeidet felles lister for ressurser i de fag hvor nettet er åpent.

Opplæringen i skolen inkludert eksamen må forberede ungdom og voksne til et arbeidsliv hvor det digitale er en naturlig del av hverdagen. I dag forholder vi oss til åpne nett hvor vi enkelt kan hente informasjon. Kompetanse i å vurdere informasjonen som hentes på nettet må være gode. Muligheter for samhandling og samarbeid med andre via nett både lokalt og globalt vil bli en naturlig del av arbeidslivet. Alt dette må gjenspeiles i opplæringen og via eksamen.

Hva ligger i regjeringens tiltak i Digitaliseringsstrategi for grunnopplæringen; *Videreutvikle UDIRs løsninger for prøver og eksamen?*

Nå står vi i et viktig veiskille med fagfornyelsen. Gjennom dette arbeidet vil det være en fin mulighet til å vurdere andre eksamensformer hvor den digitale kompetansen også synliggjøre, men det ser ikke ut til at det er tatt høyde for å endre eksamensordningene nå.

Eventuelt

-Oversikter over relevante statlige utvalg som er i gang følger som eget Eventuelt-vedlegg

-Eventuelle innspill om tema / saker for neste møte i utvalget, 23.oktober 2018, utover

*Sak om Felles fagskolestrategi ventes tilbake fra fylkeskommunene, for innstilling til ØS Kontaktutvalget.

*Lied-utvalget / gjennomgang av vgo, med direktør i AFK / utvalgsmedlem som innleder

EVENTUELT: En oversikt over noen relevante rapporter / statlige utvalg pr mai 2018

1. Ekspertutvalg for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging – høringskonferanser, høring

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-gjennomforer-horing-om-tilbudet-til-barn-og-unge-med-sarskilte-behov/id2598266/>

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/det-spesialpedagogiske-tilbudet-til-barn-og-unge-er-for-darlig/id2595915/>

Professor Thomas Nordahl, Hedmark har ledet arbeidet og utvalget leverte sitt forslag 04.03.2018. I mai-juni er det høringskonferanser (28.05.18 på Gardermoen). KD har sendt ut høringssak, med frist for innspill satt til 15.08.2018.

2.OECD-rapport om unge utenfor arbeid og skole, april 2018 – Investing in youth Norway

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/-slik-skal-vi-hjelpe-de-unge/id2596193/>

Informasjon er lagt ut på Arbeids- og sosialdepartementets nettsider.

3. Trender og utvikling i europeisk yrkesopplæring (artikkel – intervju med norsk ekspert)

<http://www.hioa.no/Aktuelle-saker/Laeringsutbytte-blir-viktigere>

4. Om ulikheter i vgo for innvandreregrupper fra ulike land (NOVA-rapport)

<http://www.hioa.no/vitenogpraksis/Skole-og-utdanning/Store-karakterforskjeller-mellom-elever-med-ulik-innvandrerbakgrunn>

5. Utvalg for å vurdere utfordringer og løsninger for inntektsgrunnlag for voksne i opplæring

Utvalgsarbeidet ledes av forsker Oddbjørn Raaum. Sekretariatsleder André Kristiansen orienterer om utvalgets mandat og oppgaver i møtet 23.05.18.

<https://www.regjeringen.no/no/dep/kd/org/styrer-rad-og-utvalg/Livsoppholdutvalget/id2556684/>

6. Ekspertutvalg om etter- og videreutdanning - Lære hele livet

Dette EVU-utvalget ledes av forsker, Simen Markussen, Frischsenteret og skal finne udekkede behov i bedrifter og hos individer og utvikle et syste for å lære hele livet. Frist: innen 01.06.2019.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/lare-hele-livet/id2592523/>

7. Kompetansebehovsutvalget

Utvalget ble oppnevnt 22.05.2017 for tre år og ledes av professor Steinar Holden, Universitetet i Oslo. Første rapport levert pr 01.02.2018 – årlig rapport kommer. (Utvalget kommer på sin nettside med noen råd til unge om valg av yrke.)

<https://kompetansebehovsutvalget.no/om-utvalget/>

8. Sysselsettingsutvalget

er oppnevnt av Arbeids- og sosialdept i januar 2018; og ledes av professor Steinar Holden. Utvalget skal arbeide ca ett år for å få fram et kunnskapsgrunnlag, deretter ligger det an til et års drøfting med partene i arbeidslivet.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/sysselsettingsutvalet-forste-mote-i-ekspertgruppa/id2588032/>

9. Lied-utvalget

Utvalget ble oppnevnt 01.09.2017, ledes av Ragnhild Lied, Unio . Utvalget skal i desember 2018 levere en oversikt over styrker og svakheter i videregående opplæring, og i 2019 komme med forslag til endringer. Direktør i vgo i Akershus fk, John Arve Eide er blant medlemmene i utvalget. **Lied-utvalgets gjennomgang av vgo blir tema i fagpolitisk utvalg i oktobermøtet 2018. Jamfør uttrykt interesse i mars-møtet.**

<http://www.liedutvalget.no/>

10. Opplæringsloveutvalget.

Utvalget ble oppnevnt 22.09.2017 og ledes av universitetslektor Jon Fredrik Fløysvik Nordrum, Institutt for offentlig rett ved Universitetet i Oslo. Utvalget skal levere sine forslag til regelverk for grunnopplæringen innen 01.12. 2019. **Tema i dette mai-møtet 2018.**

<http://www.opplaringslovutvalget.no/mandat/>

11. Ekspertutvalg om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner.

Utvalget ble oppnevnt høsten 2017 og ledes av lege Camilla Stoltenberg, Folkehelseinstituttet. NOU skal leveres innen 01.02.2019.

<https://nettsteder.regjeringen.no/stoltenbergutvalget/formal/>

12. Utvalg om likestillingsutfordringer for barn og unge i hverdagen, #Ung I dag. Utvalget ble oppnevnt av Barne- og likestillingsdept 04.05.2018 og skal arbeid ett års tid.

Likestillingsspørsmål innen utdannings- og yrker inngår i mandatet. Utvalgsleder er daglig leder Loveleen Brenna, Akershus

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ungidag---nytt-utvalg-for-barn-og-unge/id2600254/>

.....